

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felölös szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 2.— Pengő, vidékre 2.30 Pengő

Csile elnöke a demokráciák hibáiról beszélt

Allegádázabb amerikai nyomás ellenére is Csile tudvalevően kitart semlegessége mellett. Rioz államelnök már többször kijelentette, hogy semlegessége védelmében bármely állammal szemben is fegyvert is fog használni. Rioz elnök tegnap is beszélt. Ezúttal azt mondta, hogy nem hlvé a parancsuralomnak, de annyi tény, hogy az eljövendő államformáknak ki kell küzöbölniök a demokráciák hibáit, melyek főként csupán abból állnak, hogy a szabadság nevében egyes társadalmi rétegeket a tömegekre szabítanak.

A Magyarországnak küldött hadüzenet évfordulóján Churchill a bolsevizmust dicsőíti

Szombaton este volt egy éve annak, hogy Bárdossy, Magyarország akkori miniszterelnöke, mint külügyminiszter azt a bejelentést tette a háznak, hogy Anglia ultimátumot intézett az országhoz azzal, hogy amennyiben nem szüntetjük be az oroszok elleni hadjáratunkat, Magyarországnak is hadat üzen. Miután Churchill abszurd kivánságának nem tettünk eleget, a hadüzenet be is következett. Most ennek egy éves évfordulóján Churchill beszédet mondott és ebben a bolsevizmust dicsőítette és azt olybá tüntette fel, mint ami a népek felszabadításáért küzd. Lapmegjegyzések szerint Churchill csak azért beszél így, hogy az oroszokat további kitartásra biztassa.

Oroszország nem kap több segítséget

Párizsi jelentés szerint Litvinov Oroszország washingtoni nagykövete tegnap leplezetlenül bevallotta, hogy minden sürgetés ellenére az amerikai kormány határozottan megtagadja az Oroszországnak küldendő további segítséget. A visszautasítást azzal indokolják, hogy az Észak-Afrikába küldött ekspedíciós hadseregük ellátásáról kell gondoskodniok.

A rossz idő akadályozza az oroszországi harcokat

Az orosz front minden szakaszáról ma is érkeznek jelentések, de ezek valamennyije hangsúlyozza, hogy a hadműveleteket a rossz időjárás akadályozza. A közlések mind megállapítják, hogy az orosz támadások minden vonalon megakadtak és hogy az eddigi előretörések során úgy emberben, mint pedig hadianyagban a tavalyiaknál sokkal nagyobbak az oroszok veszteségei. Berlin gúnyosan foglalkozik az orosz jelentések tulzásával. Ezek nagy német veszteségeket jelentenek. Százegres német veszteségeket kürtölnek világgá. A moszkvai jelentések német halottjainak számát Berlinben összeadták. Így 14 millió 900.030 német halt volna már meg az oroszországi küzdelmekben. Miután — mondja Berlin — Németországnak 19 millió katonája van, kik küzdenek most az oroszok ellen, ha a moszkvai számnak igaza volna.

Tegnap légicsata dult a La-Manche fölött

Tegnap, vasárnap az angol repülők nagyobb kötelékei próbáltak megszállt területek fölé behatolni. E próbák

bálkozások során nagyobb légicsata fejlődött ki a La-Manche csatorna fölött. Az első jelentések szerint is már 25 angol gép pusztult el. Az angolok

Tuniszban a tengely 4 hadosztályt szétvert

Tuniszban nagy harcok dultak. Ezekről a londoni és washingtoni jelentések maguk elismerik, hogy a tengelyre váratlanul előnyösen alakultak ki. Legújabb jelentések szerint a tengelycsapatok Teburbától nyugatra 4 amerikai hadosztályt semmisítettek meg. Ezer foglyot ejtettek. Német kézre került 47 ágyú is az összes felhalmozott löszerekkel úgy, hogy a németek azokat elfoglalásuk után azonnal az amerikaiak ellen fordíthatták.

Épségben van a toulini flotta fele

Az angolszász hírügynökség a touloni flottáról azt a hírt terjesztette, hogy az egy-két hajóegység kivételével elsüllyedt. Az elsüllyesztést maguk a franciák végezték el — a londoni híradások szerint. Most Róma azt jelenti, hogy a francia flotta fele ennek ellenére is épségben van és kisebb méretű átalakítás után a tengely szolgálatába állhat, hogy résztvegyen a földközi tengeri nagy harcokban.

Szaporodik a francia légionisták száma

Az Észak-Afrika felszabadítására indított toborzás tovább folyik Franciaországban. Párizsi jelentés szerint a francia társadalom minden rétegéből akadnak jelentkezők. A jelentkezők száma általában kielégítő.

A nagyszalontai Leventék szindarabbal lépnek a nyilvánosság elé

Leventéink lépését a nagyközönség érthető érdeklődéssel kíséri. Fiaink, ifjú munkásaink kerülnek ki közülük s ahogy az apák, úgy a munkaadók — és főként ők — látják milyen hasznos intézménye a magyar társadalomnak a leventenevelés. Férfiit, becsületes emberi lényt nevel számunkra. Legjobban ezt maguk a leventék érzik, mert valamennyiük most már jól látja a kötelességteljesítés határát s ez módfelett meglekényíti a munka teljesítését.

A leventenevelés kiterjed fiaink kultúr-nívójának fejlesztésére is. Legközebb, mégpedig december 13-án leventéink ilyen programmal már a nyilvánosság elé is lépnek. Egy háromfelvonásos darabot mutatnak be. Szavaltatok és beszéd is van a programon. Ez lesz az első eset, hogy leventéink műsoros délutánt rendeznek. Helyáraik olcsók lesznek, hogy őket mindenki végignézhesse.

Európa fehér szene

A kontinens villamosításának lehetősége

Egész Európa villamosítása? Elég meggondolni, hogy csupán Norvégia kiaknázatlanul heverő víziergei is elegendők lennének, hogy egész Németország áramszükségletét ellássák és az első pillanatra utópistikusnak tűnő terv nyomban valószínűbbé válik. Norvégia kihasználatlan vízierőit a szakértők mintegy 10 millió kilowattal becsülik, az 1000 lóerőnél kisebb és lóerőnkint 500 norvég koronánál többbe kerülő befektetéseket kívánó vízeséseket nem is számítva. Más számítások, melyek egész Európa hasznosítható vízierőinek lehető áramszolgáltatását 350 millió kilowattal becsülik, Norvégia részesedését 80 millió kilowattal, azaz 23 százalékra teszi, míg Svédországra 32.5 millió kilowatt, vagyis kilenc százalék jut.

Annak, hogy norvégia a rendelkezésre álló gazdag természetadta lehetőségeket eddig csak csekély mértékben aknálták ki, Angliától való függőségén kívül az a magyarázata, hogy energiagazdálkodásában magángazdasági számításokból indult ki, melyek a nemzeti feladatokat vagy éppen kontinentális kötelezettségeket teljesen figyelmen kívül hagyták. Anglia szerződésileg biztosította magának a norvég szénkészlet 70 százalékának ellátását és ezenkívül szándékosan felhasználatlanul hagyott koncessziók megvásárlásával igyekezett szénszállításai érdekében a norvég energiaellátás további kiépítését megakadályozni. Németország, amely már csak a folyamatban levő háború miatt is minden erővel az európai önellátás lehető legnagyobb fokú megvalósítására törekszik, természetesen más célokat követ. A német célkitűzések első gyakorlati megvalósulása a norvégiai német főbiztos ellenőrzése alatt megalapított német-norvég munkaközösség, melynek feladata a norvég áramellátás olyan mértékben való fokozása, hogy ezáltal az ország lehetőleg minden szénbehozattal mentesülhessen. — Ezáltal nemcsak az eddigi évi két millió tonnás norvég szénkészlet szabadulna fel Európa számára, hanem a norvég lakosság életszínvonalát is jelentős mértékben emelni lehetne. A jelenlegi helyzet szerint például a norvég államvasutak csak 12—14 százalékban rendezkedtek be elektromos üzemre és az egész lakosság negyed része, a falusi lakosság harmad része még egyáltalában nem kapcsolódott be az áramfogyasztásba. Megfelelően olcsó árammal a mezőgazdaság és ipar teljesítőképességét egyaránt nagy mértékben lehetne fokozni. Még messzebb tekintve azonban Norvégiára saját belső gazdasági érdekein kívül nagy kontinentális feladat is vár, melynek keretében Svédországgal egyetemben Észak- és Közép-Európa energiaellátásában Norvégia központi szerepet tölthet be. Az Alpok energia-készleteinek kiépítésével egyúttal Délkelet- és Dél-Európa vízierőkben szegényebb részeit is olcsó áramhoz lehetne juttatni, úgyhogy ezek a megfontolások Európa villamosítását nemcsak megvalósítható, hanem

gazdaságilag is nagyon észszerű tervnek tüntetik fel.

Hogy a norvég vízierőknél sokkal kedvezőtlenebb lehetőségeket nyújtó energia-készletek kiaknázása is még mindig elég gazdaságos lehet, elsősorban a szomszédos Svédország példája mutatja. Bár Norvégia 490 méteres átlagos magasságával szemben Svédország átlagos tengerszintfeletti magassága csak 131 méter, a svéd vízierőkiaknázás az utóbbi években igen tekintélyes előhaladást tudott felmutatni. Csak nemrég

fejeződött be a svéd vasutak bodeni ágának villamosítása, amivel a svéd vasúthálózat villamosenergiára való átállítása elérte a 40 százalékot. 1939 és 1941 között a vízierőművek teljesítménye kerekén 200.000 kilowattal 1.9 millió kilowattal emelkedett. 1941. végén újabb 433 erőmű volt kivitelezés alatt, úgyhogy Svédország áramfogyasztásának évi hét százalékkal való emelésére számít. A svéd törekvések sikere igazolja, hogy az energiapolitika a lehető legnagyobb olcsóság szempontján kívül a gazdaságosság elvének veszélyeztetése nélkül más szempontokat is szem előtt tarthat. (MN)

Decemberi divatlap ujdonság megérkezett Székely könyvkereskedésbe.

December 9-én jár le az öt holdnál kisebb zsidóingatlanok szabadkézi eladási engedélye

Az 5 holdnál nagyobb ingatlanok átvétele máris gyors ütemben folyik. Az 5 holdnál kisebb zsidóingatlanok összes területe alig 24.008 kat. hold, viszont tulajdonosainak száma több mint 14.000. Erre való tekintettel a kormány lehetővé tette, hogy az ilyen kisebb ingatlanokat a zsidók eladhassák.

Ez a határidő december hó 9. napján jár le.

A földművelésügyi miniszter most kiadott rendelete máris gondoskodik arról, hogy ha az ingatlanokat az említett napig el nem adják a zsidók, az ingatlanok közhatalmi úton vétessenek ki a kezükből.

A rendelet szerint az el nem adott ingatlanokat december hó 13. napjáig a községi előjárásnál be kell jelenteni.

A vágási engedély kiállítása után 8 nap alatt be kell szolgáltatni a zsírt

A közellátási hivatal közli, hogy a sertés-vágásokkal kapcsolatban előírt kötelező zsírszolgáltatásnak a vágási engedélyek kibocsátásától számított 8 napon belül mindenki tegyen eleget s a beszolgáltatást igazoló jeggyel jelentkezzen a közellátási hivatal 4-es számú szobájában.

Ez alkalommal közöljük, hogy csak tisztasír szolgáltatható be. Többet megkísérelték olajjal, liszttel, sóval, burgonyával kevert zsírnak a beszolgáltatását. Aki ilyen zsírt szolgáltat be, kihágást követ el s rendőrbüntetőbírórság elé állítják, azon felül a zsír vegyvizsgálati költségét is viselik.

A városházán be kell jelenteni a kendertermést

A m. kir. Minisztérium f. év nov. 21-én megjelent 6810—1942 M. E. sz. rendelete alapján minden gazda, aki kendertermeléssel foglalkozott, termését városháza em. 6-os szá-

mu szobában azonnal jelentse be, ahol a szükséges nyomtatványokat díjmentesen megkapják. Azokat, akik e felhívásnak nem tesznek eleget, szigorúan megbüntetik.

Szalonta lakosságának negyedrésze már biztosította zsírszükségletét

Minden rosszindulatu híresztelés ellenére a magánháztartások a rendeletek keretein belül szabadon vágathatják sertéseiket. Ez azt jelenti, hogy minden hizó után mindössze csak 3 kiló zsírt kell beszolgáltatni közellátási célokra. Ezzel szemben a magánháztartások levágott sertéseikkel egymásután biztosítják egész évi zsírszükségeiket. E téren ma a városi közellátási hivatal ma rekord számot jegyzett be hivatalos feljegyzéseibe. A magánháztartások ma levágták ezredik sertésüket. A tavalyival szemben

ez két heti előnyt jelent. Nevezetesen a múlt évben csak december 21-én érték el ezt a számot. Miután december 21-ig még két hét van hátra, s mert a sertésvágások tulajdonképpen napjai még csak most következnek, a zsírellátás szempontjából a tavalyival szemben lényegesen jobb az ideai helyzet. Az eddigi levágott ezer sertés azt jelenti, hogy máris Szalonta lakosságának negyedrésze el van látva zsírral. Ez a körülmény az ellátatlanok fejadagjának felemelését teszi majd lehetővé.

— A minisztertanács azt az álláspontot foglalta el, hogy a karácsonyi és újévi gratulációkat mellőzni kell, elsősorban a posta tehermentesítése céljából, másrészt a papírfogyasztás csökkentése miatt.

— Ha gyomrát tulterhelte és ennek következtében émelygést és hányingert érez, igyekezzen minél előbb egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az egész tápcsatornát gyorsan és ala-

posan kitisztítja és csakhamar kellemes közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

Rózsavölgyi és Nádor karácsonyi albumot Székely könyvesboltban szerzhető be!

Hölgyek figyelmébe! Női és férfi kalaptisztítás, formálása a legújabb divat szerint vállalom. Kalapok és sapkák raktáron. Özv. Pénzesné Tótfaragó-Honvéd-utca 2. 9-0

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Senki sem tudja, hogyan alszik el

**Ön is „két fázisu alvó“!
Honnan vana reggeli rosszkedv**

A mai világban bizony mindenkinek alapos napi porció jut a munkából, akár kinn a szabad ég alatt, akár pedig otthon, a gyárban, az irodában, vagy a szerszámpad mellett, úgyhogy a nap nem egyszer nyugodtan számíthatna háromszor 24 órát is. De akárhogy erőltetné is az ember, nem tudna ellene semmit sem tenni: ebéd után, vagy legalább is este ellenállhatatlanul erőt vesz rajta a fáradtság. De ennek így is kell lennie. A fáradtság érzése figyelmeztető szó; hogy itt az ideje a munka abbahagyásának. És ez egészen természetes is. Ha már minden autómotornak és minden gépnek meg kell egyszer állnia, hogy kifújja magát, még inkább szüksége van a pihenésre az élő szervezetnek. Mint minden életfolyamat, a fülledés és pihenés szükségletének érzése, azaz a fáradtság is pontosan meghatározott ritmus szerint köszönt be. Egy uralkodó állítólagos kijelentése: „Arra sincsen időm, hogy fáradt legyek“, lehet találó történelmi aranykópés, élettanilag azonban teljesen hibás. A felüdülés és ezzel egyuttal a fáradtság is éppen úgy hozzátartozik a munkateljesítmenyhez, mint az éjszaka a naphoz.

Hogy hogyan alszik el, senki sem tudja: vagy egyáltalában nem alszik el, ugyanis — az alvási válság már az elalvás zavara —, vagy pedig minden elalvás nélkül zuhan álomba. Érthető tehát, hogy az elalvás és alvás magyarázatára egész sereg tudományos elmélet alakult ki, melyek közül az életani vagy kémiai elmélet ad a legtöbb kérdésre megnyugtató feleletet. A kémiai elmélet az elalvást és alvást az úgynevezett „transzmiralizáció“ jelenségével próbálja magyarázni. Észereint fáradtságot az izmokat kálium hagyja el, míg az izmok nátrium tartalma emelkedik. Ez a kémiai anyagcsere a test elektromos feszültségére is befolyással van: a kimerült testrészek elektromos feszültsége csökken, az úgynevezett „bioelektrikus erők“ alábbhagynak. Az alvásnak most már az a feladata, hogy a test elektromos feszültségét feltöltse. Aki tehát többet és főképpen mélyebben alszik, többet él, mert nagyobb energiákkal éli életét.

Mint az életben minden, az alvás is periódikus folyamat. Ebbe az összefüggésbe tartozik, hogy az alvás évszakonként is hullámlásnak van alávetve. Az állatok téli álmához hasonlóan az emberek között is sokan vannak, akik télen különösen hajlamosak a fáradtságra és tavasszal majdnem minden embernek el kell szenvednie azt a különösen zavaró fáradtsági periódust, mely a szervezet hormongazdálkodásnak átállítódásával van kapcsolatban.

Ezenkívül azonban az emberek napi, vagy jobban mondva éjszakai álomszükséglete között is tipikus különbségek vannak. J. H. Schulz professzor, az ismert berlini pszichológus az egészségeseknél két típusú alvót különböztet meg. Az egyik, miután derékasan dolgozott, este ellenállhatatlanul fáradttá válik, a másik számára pedig ugyiszólván este virrad fel igazán csak a nap. Ez utóbbi a tipikus „éjjeli bagoly“, akinek sohasem elég hosszú az este. Mondani sem kell, hogy ez a típus elsősorban a fejmunkások közül kerül ki. Az éjjeli munkás egyuttal két fázisu alvó is. Amennyiben egészséges, megerőltető munka után is csak akkor alszik el, ha későn megy ágyba. Álma kezdetben meglehetősen éber és bizonyos idő után gyakran egészen fel is ébred. Egy darabig most álmatlanul hever ágyában, majd főképpen reggel felé, egy második fázisban már sokkal mélyebb álomba merül. Ha most az ébredőóra megszólal, természetesen kedvetlenül és zsörtölődve kel fel. Ezen azonban nem lehet segíteni: a reggeli rosszkedv a kétfázisu alvó természetéhez tartozik. Az első típust ezzel szemben az egyfázisu alvás jellemzi. Az álom itt kezdetben felszínes, majd mélyebbé válik, hogy csucs-

**MA IS tovább
haladunk!**

Itthon és külföldön tanúsítják a háromfejes ORION-rádiók, hogy a magyar ipar ma is fejlődik!

MINDEN ORION-RÁDIÓKERESKEDŐ KÉSZSÉGGEL BEMUTATJA

Főméltóságú Kormányzó Urunk névnapjára

Irta: INCZE BÉLA

Borús az ég, a sors nehéz;
Küzdelmünk egész nemzeté, —
De szemünk föl, magasba néz:
Bizalom száll a nagy vezér felé.

Hite szilárd, lelke, karja hős,
Gondján, gondolatán mindig a Haza, —
Győzelmen, sorscsapáson egyaránt erős,
Mint ősenek szaván az örök Biblia.

Tűzszlop rég, pusztában járt előttünk,
Mikor tűnőben volt minden remény,
Hogy átkos horda jármába süllyedtünk
S gaz nép tiporta le mi becsület, erény.

Nagyszalonta, 1942. Miklós napján.

Ő hozta és ereje, bölcsessége
Védte meg az élet új virradatát,
Bizalmat öntve minden csüggedőbe,
Hogy higgye: felvirul és nagy lesz még Hazánk

Kardja, pajza ősi nemzetének,
Dieső tettein kél új történelem;
Lapjain ragyog a sújara nevének,
Ott ég minden betűnk és ott — a szíveken

S ma künn a harcok véres mezején,
Hol ezer ágyú szól, villan ezernyi kard,
A zászló győzelemre száll az Ő nevéen —
És áldjuk mind: a legelső magyart.

pont elérése után reggel felé ismét éberebbé váljék, úgyhogy az egyfázisu alvó további alvásszükséglet érzése nélkül, vagyis frissen, kipihenten ébred fel.

A tulzott alvásszükséglet kóros jelenség. Elég itt csak a trópusi álomkór vagy az agyhártyagyulladás követő beteges aluszékonyságra utalni. Az alvás zavarai természetesen az orvosra tartoznak, mert a zavaroknak különböző okai lehetnek. Minden álomporfajta csak egy bizonyos zavar megszüntetésére alkalmas, sok esetben pedig semmiféle növényt vagy ásványt eredetű altatószer sem segíthet. Az elalvásnak ugyanis, amint már a két említett típus megkülönböztetése is erre vall, lelki tényező is vannak és ezek a tényezők sok esetben lényeges szerepet töltenek be. Nem hiába mondja már az ősi közmondás is, hogy a legjobb párna a tisztá lelkiismeret. Világos, hogy az alvás lelki eredetű zavarai esetén is csak az orvos segíthet, aki ma már sok esetben egyébként is a gyóntató szerepét veszi át. (St.)

Elegánsan, szépen akar öltözködni?
keresse fel
BERECZKY uriszabóságát
Horthy Miklós-ut 5.

Hány külföldi él Egyiptomban?

(St) Szófia. A legújabb hivatalos egyiptomi statisztika tanúsága szerint az Egyiptomban élő idegenek száma jelenleg 186.515. Ezeknek mintegy egy harmada görög, egy negyede olasz, egy hatoda angol, egy tizede pedig francia állampolgár. Az egyéb nemzetiségű idegen állampolgárok száma alig haladja meg a háromezretet. A felsoroltakon kívül további 195.471 olyan idegen nemzetiségű egyén él még Egyiptom területén, akik az egyiptomi állampolgárságot már megszerezték. A fenti számokban nem szerepel az a 18.000 olasz állampolgár, akiket a háború folyamán internáltak.

Terjessze

a
NAGYSZALONTAI
„Az Ujság“-ot

2000 évvel ezelőtt a Földközi-tenger vidékén történt... Amikor egy nagyorru asszony megváltoztatta a világ folyását

Pascaltól származik az a mondás, hogy „Ha nem lett volna Kleopátrának olyan hosszú orra, megváltoztathatta volna a világtörténelem folyását”. Ez uttal azonban nem adhatunk a híres filozófusnak és matematikusnak igazat, mert a történelem tanulsága alapján ezt a mondást így kellene megváltoztatni: „Noha Kleopátrának hosszú volt az orra, mégis megváltoztatta a világtörténelem folyását”. Mindenesetre az a körülmény, hogy Caesar kevesebb mint 24 óra lefolyása alatt elismerte Kleopátra trónjogát, a híres egyiptomi királynő mellett szól.

Caesar a Ptolemaios és Kleopátra közötti trónviszály eldöntése céljából hajózott Alexandriába. S ki tudja, hogyan szólt volna bírói ítélete, ha Kleopátra egy szőnyegbe göngyölve Caesar palotájába nem csempésztette volna magát. A Caesar előtt álló Kleopátra nem volt ugyan kimondott szépség, de egy jóalakú, szellemes, kellemes hangú, 21 éve bájának tudatában lévő fiatal nő. Mindenesetre már kettőjük első éjjeli beszélgetésének számtalan politikai és háborús természetű következményei voltak. Így az alexandriai utcai harcokban, amelyek valóságos csatává fejlődtek ki, római csapatok harcoltak Kleopátra oldalán. Továbbá elérte első célját: ő lett az egyeduralgó.

Caesar maradt a győztes, de...

Külsőleg Kleopátra politikai nagyravágyása elérte célját. Az igazi győztes azonban Caesar maradt, aki a Nilus gazdag gabonatermő vidékét katonai megszállással biztosította Róma számára. Amint azonban Kornemann „Az ókor híres asszonyai” című művében kifejti, „a római impérium drága árat fizetett Caesar első alexandriai szerelmes éjszakájáért, amikor ez szívét örökre az egyiptomi Helénának ajánlkozta...”

46 nyarán Caesar Kleopátrát és kettőjük fiát, Caesariont Rómába hozatta, ahol az egyiptomi királynőt Róma barátjaként s szövetségeseiként ünneplik. A Forum Juliumon Vénusz templomában ott ragyog Kleopátra aranyos szobra, karjában a gyermek Caesarionnal. Rómában arról suttognak, hogy Caesar feleségül veszi az egyiptomi királynőt s Irán meghódításának nagyszabású tervével kapcsolatban második Nagy Sándornak nevezik. Lehetséges, hogy Caesart egyeduralomra törekvéseben Kleopátra befolyásolta. Cicero leveleiből mindenesetre teljes bizonyossággal kitűnik, hogy a monarchikus érzelmű egyiptomi királynőt a republikánus Rómában gyűlölték. Nem lehetetlen tehát, hogy a Kleopátra okozta rossz hangulat volt az oka a 44. március 15-én bekövetkezett katasztrófának.

Caesar után Antonius

Caesar váratlan meggyilkolása Kleopátra számára is súlyos csapást jelentett, melynek csapását csak akkor heverte ki teljesen, amikor a római birodalom keleti felén uralkodó Antonius is sikerült teljesen hálójába keríteni. Noha Antonius a római biro-

dalom nyugati felén uralkodó Oktávián testvérét vette el feleségül, Kleopátra varázsának nem tudott ellenállni s házasságra lépett vele. Az ebből a házasságból született három gyermeknek adományozott római tartományok birtokában Kleopátra hatalma mind továbbterjeszkedett kelet felé. Alexandria fényűzőbbnél-fényűzőbb ünnepeinek színtere lesz. Nyert csaták után itt zajlanak le az Antonius dicsőítésére rendezett diadalmenetek. Kleopátra minden alkalmat megragad, hogy ünnepteltesse magát. Az Osirisnek öltöztetett Antonius mellett Isisként trónol, szobra Antoniuséval együtt felkerül az Akropoliszra. Férjét elkíséri különböző főhadiszállásaira, ünnepélyekre, törvénynapokra és fontos gyűlésekre. Ellenállhatatlanul ég benne a vágy, hogy Antonius számára biztosítsa az egyeduralmat.

Kleopátra bukása

Ezuttal ugylátszik, hogy Kleopátra Róma végzete lesz. A nagyravágyó

egyiptomi királynő számításába azonban hiba csuszott. Nem számolt a tisztviselők és tábornokok ellenállásával s Oktáviának elhagyott testvére miatti haragjával, aki Róma érdekében hadat üzen Kleopátrának. Antonius teljes haderejét Kleopátra rendelkezésére bocsátja, aki azonban hálátlansággal fizet. Hogy Egyiptomot a maga és gyermekei számára megtarthassa, Antonius háta mögött tárgyalásokat folytatott Oktáviával. Kegyetlen számíttással halála hírével követet küldött Antoniushoz, aki Kleopátra elvesztése miatti fájalmában kardjába dől. Kleopátra most minden asszonyi furfangját Oktávián meghódítására fordítja. Ő rajta azonban nem fog a varázslat, neki egyedül Róma a fontos. Mikor Kleopátra belátja, hogy a fáraók világhatalmáért folytatott küzdelme hiábavaló, önmaga vet véget életének. Vágyálmát ugyan nem sikerül megvalósítania, de a világhatalomért folytatott küzdelme folytán a római birodalomnak hatalmas erőit kötötte le és ezzel Rómát egy rendkívül kedvező időpontban a fejlődés útján feltartóztatta. Kleopátra igenis megváltoztatta a világtörténelem folyását — noha olyan hosszú volt az orra. (MN)

A Ref. Leányszövetség kulturestje

Vasárnap este fél 7 órai kezdettel a helybeli Református Leányszövetség jótékony célú kulturestet rendez a Vigadó nagyszobájában. Különösen ünnepélyessé teszi az estélyt — alkalmi műsora, mely a Főméltóság Ur névnapjához kapcsolódik. Így érthető és természetes, hogy városunk minden körében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg iránta.

Az estély műsora a következő:

1. Nyitány. „Horthy induló” Szerezte Farkas Dezső. Tárrogaton, hegedűn és zongorán előadják: Lencse Mózes áll. tanító, Kiss Lajos tanonc isk. igazgató, Kovács József áll. tanító, Bódi Imre ref. tanító és László János kántor-lelkész.
2. „A Főméltóság Ur névnapjára köszöntő”. Írta Nóbik József. Előadja Fenesi Erzsébet.
3. A Kormányzó Urról — névnapja alkalmából megemlékezik dr Ravasz Dezső főgimn. tanár, igazgató.
4. Horthy-dalokat énekel cigányzene kísérettel: Kovács Gyula s. lelkész.
5. „Magyar egység” címen előadást tart Orth Győző nagyváradi missziós lelkész.
6. Cigányzene kísérettel dalokat énekel Fénke Ida.
7. Vitéz Somogyváry Gyulától „Csiki történet” című versét szavalja Lencse Edit.
8. Murgács nótákat énekel — cigányzene kísérettel László János.
9. Nagy Sándornak „A gyűrű” című színjátékát — 3 képben — a Lorántffy Zsuzsanna életéből, Hunyadi Ilona irányítása

mellett előadják: Jámor Ilona, Péntes Irén, Szőke Erzsike, Csordás Eta, Széll Ilonka, Gaál Margit, Szőke Zsuzsanna, Arany Mária, Ladányi Anna, B. Szőke Erzsébet, Péntes Margit és Fenesi Erzsébet.

10. Himnusz.

A jegyek elővételezése már megkezdődött. Kapható a leányotthonban és T. Balogh Lajos könyvkereskedésében. Helyárak: I. hely 1.80, II. hely 1.20, III. hely 0.80 P. Fenn tartott hely 2.50.

Ostorszij papirosból

Már 25 évvel ezelőtt, az első világháború idején kísérleteztek azzal, hogy a papírspárgához hasonlóan cipőfűzőt és ostorsziját is készítsenek papírsodratokból. Akkor egyik sem sikerült kellőképpen, bár a papírspárga nagy vagyont hozott egy vállalkozónak, sőt egyik nagy bankunknak is volt jól jövedelmező papírspárga vállalkozása. A technikai haladás most, az újabb szükség idején megoldotta ezt a problémát és a norinbergi áruk piacán legutóbb már megjelent a papírból készült ostorszij, amely a pergamentpapir hulladékából van, tartós és megfelelően „pattog” is. A papírból készült ostorszij az esőt is állja, nem enged fel és hajlékonysága, szívdartsága is tartósnak bizonyult.

Mikulásra ajándékozzon mesekönyvet, társasjátékot, kívágó képeket gyermekének. Nagy választék, olcsó árak. Székely könyvüzlet.

Nyomtatványok
és minden e szakmába
vágó munkák a

GAÁL-nyomdában készülnek!

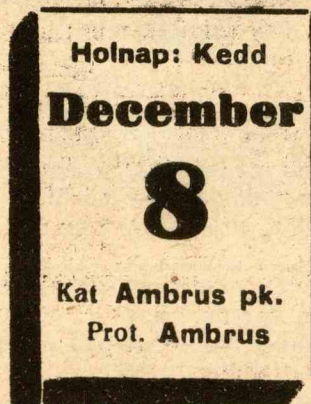
Toldi Miklós-tér 15.
TELEFON: 60.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVÍZ

A MAI NAP

A HŐMÉRSEKLET

Reggel 7 órakor — 3 délelben 0 fok volt

— **Megjelent az egyetemes magyar repülés népszerű folyóirata, a Magyar Szárnyak legújabb száma, érdekes, változatos tartalommal.** Minden repülőpályára törekvő ifjú számára érdekes a lapban közölt hivatalos felvételi tájékoztató a haderőnkivüli motoros kiképzésről. A lap képanyaga rendkívül változatos. A Magyar Szárnyak legújabb számának ára 50 fillér. Kapható mindenütt, mutatványszámot a kiadóhivataltól (VII. Király-u. 93.) kérjük.

— **Egy éves fenállását ünnepli** most megjelent új számával az immár nagy népszerűsége szerzett Ifjú Repülő, a magyar ifjúság kedvelt repülőlapja. Nagyszabású országos pályázata első részleteredményeit közli az új szám. E pályázat keretében rendkívül értékes pályadíjakkal jutalmazták azokat, akik a magyar repülőmodellezés fejlesztésére érdemes munkákat küldtek be. A gazdag és változatos tartalomról kiemelkedik még egy cikk a modelbenzinmotor szerkezetéről, a magyar modellező világ tevékenységéről, az Ifjú Repülő most kiépített levelezőrendszere legújabb jelentéseiről, szóval a lap a magyar modellezés hű tükré. Az új szám, a decemberi Ifjú Repülő ára 30 fillér. Kapható mindenütt, mutatványszámmal a kiadóhivatal (Budapest, VII. Király-u. 93.) szolgálat.

— **Olasz lapok az északamerikai háborús veszteségeiről.** Az olasz lapok Észak-Amerika háborús veszteségeiről írva, reámutatnak arra, hogy az Egyesült Államok haditengerészete a háború első 11 hónapjában 16.526 embert veszített, akik közül 12.621 halott vagy eltűnt.

— **Az ifjúság honvédelmi nevelésének és testnevelésének országos vezetője** különös gondot fordít a külföldön élő magyar ifjak nevelésére és gondozására. Berlin után Bécsben és most Szófiában is megalakult a magyar levante csapat.

— **Argentina után most már Brazília is gépek hajtására használja fel a növényi olajat.**

— **A földmívelésügyi miniszter** vetőmagtisztító gépeket bocsátott az erdélyi mezőgazdaság rendelkezésére.

— **Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szerdán a rendes időben jelenik meg.**

— **10.000 hómunkást irtak össze** Budapesten, hogy a havazás idején a szükséges munkáslétszám rögtön rendelkezésre álljon. Nyolc órai munkáért öt pengőt kapnak a rendkívüli hómunkások.

— **Husz hektoliter bort küldött** a sebesült honvédeknek. Soós László nagykorúsi gazdasági tanácsos a Vöröskereszt útján 20 hektoliter kitűnő minőségű óbort adományozott a sebesült honvédeknek.

— **A tők karrierje egyre tart.** Némrégiben tökmagért szappant ajánlottak, ujabban tökmagból diópótlót állítanak elő. Csoválhatjuk-e ezek után, hogy a tökfek elbizakodottak és azt gondolják, hogy most már mindenre jók — még gondolkodásra is?

Szalonta melegen ünnepelte a Kormányzó Ur névnapját

Szombaton este a levante és tűzharcosok fáklyamenettel ünnepelték meg Horthy Miklós Kormányzó Ur Ófömlétsága névnapját.

Azonkívül, hogy a HONSZ házi ünnepséget rendezett ebből az alkalmából, a református Leányszövetség a Vigadóban tartott kultürestet a Kormányzó Ur névnapjának megünneplésére. A Vigoda termét ez alkalommal zsufolásig megtöltötte a közönség. Az est a tervbevevett program szerint folyt le. Nagyhatású volt Nobik József verse, mely a Kormányzó Ur iránti jókívánatainkat tolmácsolta. Az ünnepi beszédet dr. Ravasz Rezső, gimnáziumi tanár, internátusi igazgató mondta. A beszéd így hangzott:

„Akit Isten kegyelme órállóul rendelt a nemzeti élet valamilyen posztjár, az kisebb nagyobb életkör kicsücsosodott központjában tizek, százak vagy ezrek irányítója, sorsok formálója, a magyar holnap építő előmunkása. Vezetői állásban lenni felelősségteljes helytállást jelent. Vezetni csak az tud, ki a vezetettek szemsugárának ráírnyitott reflektortüzeiben példa tud maradni, mert ebben az összpontosított fényben tökéletesen kirajzolódik a vezető egész egyénisége, jelleme, lelkiisége.

Helytállása a vezetettek kritikai pergőtüzeiben csak úgy állhatja meg a sarat, ha hivatásérzete teljes, munka készsége töretlen, cselekedeteiben a szolgálat lelke nyilatkozik meg. Jaj neki és jaj a rábizottaknak, ha hivatásérzete csorba, ha élen haladtában bukácsol. Utja és akarása tehetetlen vergődéssé fajul, hivéinek bizalmát rendíti meg, hitét zuzza össze és célját zülleszt a semmibe. Közösségek tragédiáját, nemzeti élet bukását hányszor okozta már az órállók alkalmatlansága. Hányszor vált már társadalmi szakadékok építőjévé az a vezér, kiben a szolgálat lelke meghalt s az érdemtelensül nyert hatalom birtokában, a ranggőgében és a magáraerőszakolt méltóság hamis fényében lefelé ostort cserditett és felfelé hajbókolni tudott csak.

Magyar órállók, kicsiny és nagy posztokon vezetők, lássátok a legfelsőbb magyar poszt órállóját és töle tanuljátok meg, hogy vezetni csak az tud, ki teljes felelősségérzettel, tiszta lélekkel, nyílt szinvallással, áldozatkészséggel tud szolgálni. Mert mindig csúcson áll a vezető. Minél magasabb a csücs, annál átetszőbb, annál tisztább körülötte a levegő, annál szélesebb a csúcson álló látóköre, annál messzebbre lát, de annál többen is látják. Minél szélesebb hát horizontja, annál nagyobb a felelőssége, s minél nagyobb a felelőssége, annál súlyosabb a szolgálat.

Az egész magyar élet nagy horizontjának legmagasabb csücsán 13 millió magyar szemének, lelkének reflektortüzeiben áll a legelső magyar a legfelsőbb hadur, nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Ófömlétsága. Élete, munkája, nyitott könyv.

Lelke és jelleme szilárd köszirt. Irányító ereje mélységesen nagy és komoly szolgálatvállalás.

Történelme során hányszor zugott végig a magyar életen mindent elsöpérséssel fenyegető vihar. Hányszor élt e nemzet kétséges órákat? Olyan fergeteg azonban, minek most vagyunk osztályosai, még soha sem tépdeste a magyarság életfáját. S e szörnyü fergeteg legzúgóbb magját a magyar élet legkimagaslóbb csücsán, ott hol erejét semmi sem fékezi, hol akadálytalanul tombol vad száguldásban, férfiu kiállással, nekifeszített mellel Ó, Magyarország Fömlétságu Kormányzója áll és helytáll! A több mint negyedszázada viharzó fergeteg legkitettebb pontjain a nemzet lelkének szeretet és aggodásból szölt fényközpontjában állja és vállalja a harcot. Testével fogja fel a vad vihar legtépőbb rohamait, hogy védje népét, hogy óvja fajtáját.

Egész élete áldozatos szolgálat. Szolgálat akkor, mikor az otrantói csatában súlyos sebekben vérezve irányít és győz! Szolgálat akkor, mikor Szegeden nyugalmát, családját, életét kockáztató szent bevetéssel hívja életre a halódó Hazát! És a legszentebb szolgálat akkor, mikor szive-véré, elsőszülött fiát áldozza fel az orosz sikon a magyar jövőért, a keresztyén Európáért!

És szolgálat az élete mindig. Szolgálat a lelkében élő, a lelkében munkáló, Hunyadiak hősiességével, Széchenyi fáját szerető munkásságával, Kossuth szívének olthatatlan tüzeivel.

Magyar Testvérek! A Vezér szolgálat, a Vezér példát ad!

Ma, a legelső magyar ember névünnepe a nagy magyar család, vezetők és vezetettek egyaránt hódoló tisztelettel tekintünk Budavár magas lakója felé. Lelkünkben fogadalom születik, erős, a szolgálat lelkével fűtött fogadalom. Szívünkben pedig fohász lendül az Egek Urához: Isten éltesd, Isten áldjad, Isten óvjad Ot!

A kultürest keretében Orth Győző, nagyváradi missziós lelkész „Magyar egység” címén tartott előadást.

— Mindenütt e témáról beszélünk — mondotta és megállapította, hogy a vita után annyi vélemény alakul ki, ahány résztvevője volt annak. Heveskedni is szoktunk. Ez csak annak a bizonyítéka, hogy számunkra nincs szentebb ügy, mint a magyar egység kérdése. Az egységet a felszabadult területiek ismerik. Amikor a börtön falai vettek bennünket körül, valamennyien azt mondtuk, hogy inkább száraz kenyéren élünk, csak még egyszer szabadok lehessünk. A református egyház üzenete az, hogy meg kell teremteni az egységet, amit a szónok abban lát, hogy bármely vallásfelekezethez is tartozzunk, vallásosoknak kell lennünk és a Kormányzó Ur körül kell csoportosulnunk.

Karácsonyra ajándékozzon mesekönyvet, társasjátékot, kívágó képeket gyermekeinek. Nagy választék, olcsó árak. Székely könyvüzlet.

Hungária-Mozgóban ma este 7 órakor 16 éven felülieknek. Ketten egy jeggyel
VISSZA AZ UTON Egy lejtőre jutott férfi élete, szenvedéseken, csalódásokon keresztül a tisztaságtól a posványig. Új utakon járó nagy magyar film! Csontos, Tolnay, Mezey stb. legragyogóbb művészete. — Uj hirodó.

Kedden este 7 órakor
Egy lány aki mindent tud
A dolgozó nő film-regénye. Magda Schneider örökszép utánózhatalan, édes. bus életképe. Jön: Jelmez bál.

Áldozat, munka, fegyelem jegyében tömörülnek a nagyszalontai társadalmi egyesületek

A legelső magyar ember nevenapján a városházán nagyszalontai társadalmi egyesületek.

Jelen voltak: dr. Hadady Imre polgármester, Diószeghy Károly főjegyző, Bagoly Bertalan ref. lelkész, Nagyszalonta és Vidéke Ipartestület képviselőjében Bagossy Sándor és Bódi Miklós, a Nagyszalontai Arany Emlék Egyesület és a Vöröskereszt választmány képviselőjében Arday Aladár, az Egyesült Női Tábor képviselőjében dr. Hadady Imréné, a Ref. Nőszövetség képviselőjében Arday Aladárné, az Országos Tűzharcos Szövetség nagyszalontai tagozatának, a Nagyszalontai Lövész Egylet, a Városi Dalárda, a Nagyszalontai Sport Club képviselőjében dr. Balaton Zoltán, a Nagyszalontai Gazdakör képviselőjében Vigh Imre, a HONSZ nagyszalontai csoportjának képviselőjében Zsibrita Márton, a Bocskai Sport Egyesület képviselőjében Kiss Mihály, a Ref. Férfiszövetség képviselőjében T. Balogh Lajos, a Nemzeti Munkaközpont nagyszalontai csoportjának képviselőjében Illyés Lajos, a Keresztény Ifjúsági Egyesület képviselőjében Balogh Sándor, a Levente Egyesület képviselőjében dr. Kenéz Lajos, a Ref. Leányegyesület képviselőjében Molnár János, a Róm. Kat. Leányegyesület képviselőjében Kovács Ilonka, a Baross Szövetség képviselőjében Náday Gyula, a Kaszinó képviselőjében Szabó Gyula, a Magyar Turista Egyesület Toldi Törzsének képviselőjében Kiss János. A jegyzőkönyvet Nagy Lajos aljegyző vezette.

Dr. Hadady Imre polgármester válaszolt azokat az okokat, melyek következtében a társadalmi egyesületek együttműködése a nemzeti élet kikerülhetetlen parancsszava. A háború minden magyartól több munkát, több fegyelmet és több áldozatot követel, amely követelményeknek csak úgy tud megfelelni, ha testvér módjára megfogjuk egymás kezét és egységes irányítás mellett

menetelünk minden veszélyen keresztül a jobb jövő felé.

A Kormányzó Ur nevenapján ez a gondolat hozta létre a magyar társadalmi egyesületek budapesti nagytáborát, ahol kibontják a Magyar Kötelességteljesítés Mozgalom lobogóját és ezért jöttek össze a nagyszalontai társadalmi egyesületek is, hogy hitet tegyenek társadalmi összefogásuk mellett.

Elsőnek a Nemzeti Munkaközpont képviselője jelentette be csatlakozását.

Az iparosok nevében Bagossy Sándor kért részt a munkából.

A gazdák nevében Vigh Imre tett hitet az együttműködés mellett.

Bagoly Bertalan az egyháztársadalmi szervek csatlakozását tolmácsolta.

Végül is valamennyi megjelent egyesület bejelentette, hogy részt vesz a Magyar Kötelességteljesítés Mozgalmában, hogy ezzel az itthoni front tartásának egy-egy bástyája legyen.

Az értekező ezen elhatározásáról táviratilag értesítette a budapesti nagygyűlést és elrendelte a gyűlés jegyzőkönyvének a felterjesztését is.

Ezzel az egyhangú elhatározással a visszatért Nagyszalonta ismét kinyilatkoztatta, hogy hiven áll őt a bihari végeken és magyar hittel vállalja áldozatos időkben is a magyar sorsközösséget.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem Nagyszalonta búzát beszállító közönségét, hogy

buzát és árpát
készpénz fizetés ellenében
átveszek

és kék gabonaszelvényre kiszolgáltatók. Lóhere, lucerna és borsó vetőmagot még lehet igényelni.

Hegedüs Károly
Hombár-bizományos.

— Száz esztendővel ezelőtt, 1843-ban állították üzembe Magyarországon az első cséplőgépet herceg Eszterházy ozorai uradalomban. 1853-ban már 400 cséplőgép működött szerte az országban. Az évszázados fejlődés eredménye pedig 18.000 cséplőgép.

— „Ketté kéne vágni.” Raáb Lajos parajdi kereskedő a közellátásra kiutalt szapant kétfelé vágta s a fél darabokat egész áron adta el. Négyezszázpengő büntetésre ítélte a székelyudvarhelyi törvényszék.

— Halálosvégű robbanás. Bukarestből jelentik. Egy tűzijátékgyár pincéjében robbanás történt. A ház összeomlott és 16 embert maga alá temetett.

— Megbotozzák a részegeskedőket Szerbiában. Szerbia néhány helységében a megrögzött részegeskedők megfékezésére a városőrségek parancsnokai elrendelték, hogy a vendéglősöket, akiknek helységében részeg vendégek duhajkodnak, részeg vendégekkel együtt rögtön a vendéglőben megbotozzák.

Kormányzó Ur névnapjára köszöntő

(A nagyszalontai Ref. Leányszövetség 1942. december 6-i jótékonycélu kulturesztjére).

Irta: Nóbik József v. o. lelkész.

Imával van szívünk tele;
a haza ünnepe.
Hozzad, te égi nagy Hadur
im'hála száll — ma — fel!
Te adtad Őt, a hős Vezért
kifosztott népednek,
mikor az ellenség — körül —
már sirját, sirját ásta meg.

Mikor még nem volt szálamom
sehol e világon,
jöttél, mint rég — Árpád apánk
fehér paripádon.
Szivedig ért a sok panasz,
a könny, a fájdalom...
Nem nézhetted — s ennyit mondtál:
eljöttem, jöttem, vállalom!

Te vállaltad, mint Hősapánk
a harcot, építést. —
Hogy szebb jövőnknek zálogát
szívünkbe jól bevésd. —
Köröskörül derülni kezd;
a sóhaj elcsitul,
mikor a harsoma felzúg —
a kénért, könnyért, — válaszul.

Ma visszatért már Észak is.
Miénk a Délvidék!
Kelet felől is hazajött
a megtört nemzedék. —
Tovább, tovább, — csak folytasd még
e szép dicső munkát, —
hogy áldjon érte ez a nép,
még számos, számos éven át!

Nevednapján Miklós apánk,
szemünk az égre néz.
E felszabadult népnek itt
szíve fohászra kész.
(Most halatellen álljunk fel
s szép csendben mondjuk el
e kis rövid imádságot —
egy szívvel, szívvél, lélekkel!)

Hatalmas Ur, mi jó Atyánk,
magyarok istene,
Kormányzónkért esedezünk:
harcunkban légy Vele!
Ó, áldd meg drága életét,
hogy boldogabb legyen!
Hű népe öröme még
ó, tartsd meg, tartsd meg — földeden!
Amen.

Huszonegy hindut kivégeztek lázadás miatt az angolok

Indiában mindennaposak a tüntetések. Az angolok továbbra is a legféltetlenebb terrort gyakorolják. — Tegnap 21 hindut azon a címen végeztek ki, hogy részt vettek az angol uralom elleni összeesküvésben.

Hirdessen

a

NAGYSZALONTAI

„AZ UJSÁG”-ban

Nyomatott a Kiadótulajdonos
Gaál Sándor könyvnyomdájában
Nagyszalontán, Toldi-tér 15. sz. házban.

Szaloncukor

minden színben és ízben
megrendelhető a

karácsonyi ünnepekre

Oszaczkynál

Apróhirdetések

Hordóskáposzta állandóan kapható.
Vigh Pál Irányi-tér 9. 2-2
Megvételre keresek egy tizedes mérleget. Horthy Miklós-ut 10, földszint 2. 3-3
Köleséri-dűlőben, Bélteki tanya mellett
2 köblös föld eladó. Ért. Bocskai-u. 49. 3-3
Péterháza-utca 1. számú ház január 1-re
kiadó, vagy eladó. Ért. Gömbös Gyula-ut 54.
Elveszett özv. Balogh Sándorné Bezerédi-
utca 3 sz. alatti lakos 329 810. sz. vásárlási
könyve és iratok. Megtaláló juttassa el a fenti
címmel, jutalmat kap.